

Terry Pratchett

EŞİT HAKLAR

BİR DISKÜNYA® ROMANI

Delji

Terry Pratchett

Terry Pratchett çağdaş fantastik edebiyatın en popüler yazarlarından biri. Özellikle, olağanüstü başarı kazanmış “DiskDünya” dizisiyle tanınıyor.

Kitapları, birçok ödüle aday gösterilen Terry Pratchett, *Ulus* ile 2001 Carnegie Madalyası Ödülü’nü kazanan *Muhteşem Maurice ve Değişmiş Fareleri* kitaplarının da yazarıdır.

2014 yılında DiskDünya’nın 41. kitabını tamamlayan Pratchett, İngiltere’nin “kitabı en çok çalınan” yazarlarından sayılıyor.

www.terrypratchett.co.uk

Tudem Yayınlarından Çıkan Kitapları:

Ulus

DiskDünya serisi

Küçük Özgür Adamlar

Gökyüzü Dolu Şapka

Kış Ustası

Geceye Bürüneceğim

Muhteşem Maurice ve Değişmiş Fareleri

Johnny Maxwell serisi

İnsanlığı Ancak Sen Kurtarabilirsin

Johnny ve Ölüler

Johnny ve Bomba

© 1987, Terry Pratchett

© 2013, Tudem Yayın Grubu • 1476/1 Sk. No: 10/51

Alsancak - Konak/İZMİR

İlk basım 1987 yılında, İngiltere’de *Equal Rites* adı ile Colin Smytne Ltd tarafından gerçekleştirilmiştir.

Bu kitabın telif hakları Victor Gollancz Ltd/Orion Publishing Group ile anlaşmalı olarak AnatoliaLit aracılığıyla alınmıştır.

ISBN: 978-605-5060-29-9

Birinci Baskı: Ağustos 2015 (2000 adet)

Yayınevi sertifika no: 11945 Matbaa sertifika no: 26886

Türkçeleştiren: Niran Elçi

Editör: Devrim Çakır

Son Okuma: Sinan Çam

Kapak Görseli: Josh Kirby

Kapak Tasarımı: Burak Tuna

Baskı ve Cilt: Ertem Basım Yayın Dağıtım San. Tic. Ltd. Şti.

Eskişehir Yolu 40. km. Başkent OSB 22. Cadde No: 6 Malıköy/Ankara

0 312 284 18 14

Tüm hakları saklıdır.

Bu yayının hiçbir bölümü, telif hakkı sahibinin önceden yazılı izni olmaksızın tekrar üretilemez, bir erişim sisteminde tutulamaz, herhangi bir biçimde elektronik, mekanik, fotokopi, kayıt ya da diğer yollarla iletilemez.

DELİDOLU, Tudem Eğitim Hizmetleri San. Tic. A.Ş.’nin tescilli markasıdır.

www.delidolu.com.tr

Terry Pratchett
EŐIT HAKLAR

BİR DİSKDÜNYA® ROMANI

Deli

EŞİT HAKLAR

Bu hikâye büyü hakkında; büyü'nün nereye gittiği ve belki daha da önemlisi, nereden ve neden geldiği hakkında, ama bu soruların hepsini ya da aslında herhangi birini yanıtlamayı da amaçlamıyor.

Bununla birlikte, Gandalf'ın neden hiç evlenmediğinin ve Merlin'in neden erkek olduğunun anlaşılmasına yardım edebilir. Çünkü bu, aynı zamanda cinsiyet hakkında bir hikâye; atletik, teker meker, bacakları-say-ve-ikiye-böl anlamında cinsellik değil. Karakterler yazarın kontrolünden tamamen çıkmadığı sürece. Çıkabilirler de.

Bu, öncelikle, bir dünya hakkında bir hikâye. İşte geliyor. Dikkatle izleyin, çünkü özel efektler oldukça pahalıya patladı.

Pes bir nota duyulur. Üflemeli çalgılar bölümünün her an kozmosa adanmış dramatik bir ezgiye girişebileceğini düşündüren gür, titrek bir ses; çünkü derin uzayın karanlığı önünüze serilmiş ve birkaç yıldız Tanrı'nın omuzlarındaki kepek taneleri gibi ııldamakta.

Sonra görüş alanına, yukarıdan, en görkemli filmlerin yapım-cısının hayal edebileceği türden tatsız silahlarla donanmış, en

büyüğünden de büyük bir yıldız gemisi girer: On altı bin kilometre uzunluğunda bir kaplumbağa. Bu, Büyük A'Tuin, her şeyin olduğu gibi değil, insanların hayal ettikleri gibi olduğu bir evrende yaşayan nadir astro-kaplumbağalardan biri ve meteorların delik deşik ettiği kabuğunda dört dev fil, fillerin devasa omuzlarında da büyük, yuvarlak Diskdünya var.

Bakış açısı kayarken, yörüngesinde dönen minik güneşin ışığında, dünyanın tamamı görüş alanına girer. Kıtalar, takımadalar, denizler, çöllere, sıradağlar, hatta en ortada minik bir buzul örtüsü bile var. Buranın sakinlerinin küresel teorilerle işi olmadığı açık. Etrafını sarmalayan Halka Deniz, tek bir uzun çağlayan halinde uzaya dökülüyor. Bu, jeolojik bir pizza kadar yuvarlak ve düz bir dünya ama hamsileri yok.

Sırf, tanrıları şakadan anladığı için var olan böyle bir dünya, büyüünün yaşadığı bir yer olmalı. Cinselliğin de elbette...

Adam gök gürültülü fırtınanın içinde yürüyerek geldi. Sihirbaz olduğu hemen anlaşılabilirdi, çünkü üzerinde uzun bir pelerin, elinde oyma asa vardı ama asıl ipucu, başından birkaç karış yukarıda duran ve sonra buharlar saçarak yok olan yağmur damlalarıydı.

Burası, yani Koçbaşı Dağları, iyi bir fırtına bölgesiydi; dış dış zirvelerden oluşan, sık ormanlarla kaplı bir yer. Irmakların aktığı dar vadileri o kadar derindi ki, gün ışığı en dibe değer değmez yine çekilmeye başlıyordu. Sihirbazın ayağı kayarak zahmetle ilerlediği dağ patikasının altında kalan alçak zirvelere tel tel bulutlar yapışmıştı. Birkaç dikdörtgen gözbebekli keçi onu ılımlı bir ilgiyle izledi. Keçilerin ilgisini çekmek zor değildir.

Sihirbaz bazen durup ağır asasını havaya fırlatıyordu. Yere düşen asa her seferinde aynı yönü gösteriyordu ve sihirbaz içini

ekiyor, esasını yerden alıyor, vıcık vıcık yürüyüşüne devam ediyordu.

Fırtına, yıldırımdan bacaklar üzerinde tepelerde ilerliyor, kükreyip homurdanıyordu. Sihirbaz patikadaki dönemeçte gözden kayboldu ve keçiler de ıslak otları kemirmeye geri döndü.

Bir süre sonra, bir şey başlarını kaldırmalarına sebep oldu. Gerildiler, gözleri irileşti, burun delikleri kabardı.

Bu tuhaftı, çünkü patikada hiçbir şey yoktu. Ama keçiler yine de o gözden kaybolana kadar izlemeye devam etti.

Ormanlarla kaplı dik yamaçların arasındaki dar vadiye bir köy sokulmuştu. Büyük bir köy değildi ve dağların haritasında yeri yoktu. Köyün kendi haritasında bile zor görünüyordu.

Aslında, sırf insanların geldikleri bir yer olsun diye var olan köylerden biriydi. Evren bu tür yerlerle doludur: Saklı köyler, geniş göklerle kaplı rüzgârlı küçük mezralar, soğuk dağlardaki yalnız kulübeler; tarihe yalnızca, sıra dışı şeylerin başlangıç yeri olan, inanılmaz ölçüde sıradan mekânlar olarak geçen köyler. Genellikle, her tür jinekolojik olasılığa aykırı olsa da, bu duvarın ortasında çok ünlü birinin doğduğunu ilan eden küçük bir plakası da vardır.

Sihirbaz kabarmış derenin üzerindeki dar köprüden geçip köy demirhanesine yönelirken, evlerin arasında sis tabakaları kıvrılıyordu ama aslında bu iki gerçeğin birbiriyle ilgisi yoktu. Sis zaten kıvrılacaktı: Deneyimliydi ve kıvrılma işini ince bir sanata dönüştürmüştü.

Demirhane oldukça kalabalıktı elbette. Burası, canlı bir ateş ve konuşacak biri bulabileceğinizi bildiğiniz bir yerdir. Sıcak gölgelere pek çok köylü yayılmıştı; sihirbaz yaklaşırken, hepsi beklenti içinde doğrulup oturdular ve zeki görünmeye çalıştılar ama çok da başarılı olamadılar.

Demirci bu kadar dalkavuk görünmek zorunda olmadığını hissediyordu. Sihirbaza başını sallayarak selam verdi ama bu, iki eşit kişinin arasındaki selamlaşmaydı ya da en azından demirciyi ilgilendirdiği kadarıyla iki eşit kişinin arasında bir selamlaşma. Ne de olsa, az biraz becerisi olan her demirci büyüyle tanıştıktır ya da en azından kendisi öyle olduğunu düşünmekten hoşlanır.

Sihirbaz eğildi. Ocağın yanında uyuyan beyaz kedi uyandı ve dikkatle onu izlemeye başladı.

“Buranın adı nedir bayım?” dedi sihirbaz.

Demirci omuzlarını silkti.

“Haylaz Eşek,” dedi.

“Haylaz..?”

“Eşek,” diye tekrarladı demirci, köyün isminden şüphe etmesi için sihirbaza meydan okuyan bir ses tonuyla.

Sihirbaz düşündü.

“Hikâyesi olan bir isim,” dedi sonunda, “başka zaman olsa, dinlemek isterdim. Ama seninle oğlun hakkında konuşmak istiyorum demirci.”

“Hangisi?” dedi demirci ve demirhane aylakları kıkırdadılar. Sihirbaz gülümsedi.

“Yedi oğlun var, değil mi? Sen, kendin de babanın sekizinci oğlusun?”

Demircinin yüzü gerildi. Diğer köylülere döndü.

“Tamam, yağmur kesiliyor,” dedi. “Hepiniz yaylanın. Ben ve...” kaşlarını kaldırarak sihirbaza döndü.

“Davul Kütük,” dedi sihirbaz.

“Bay Kütük’le konuşmam gereken şeyler var.” Çekicini öylesine salladı ve seyirciler, sihirbazın ilginç bir şey yapması ihtimaline karşı arkalarına baka baka demirhaneden çıktılar.

Demirci bir tezgâhın altından iki tabure çekti. Su fıçısının yanındaki dolaptan bir şişe çıkardı ve çok küçük iki bardağı beraberak bir sıvıyla doldurdu. İki adam oturup yağmuru ve köprüünün üzerinde yuvarlanan sisi izlediler. Sonra demirci, “Hangi oğlandan bahsettiğini biliyorum,” dedi. “Bizim Nine şu anda karımın yanında. Sekizinci oğlun sekizinci oğlu elbette. Dürüst olmak gerekirse aklıma gelmişti ama fazla üzerinde durmamıştım. Vay canına... Aileden bir sihirbaz çıkıyor, hı?”

“Çabuk kavriyorsun,” dedi Kütük. Beyaz kedi tünediği yerden atladı, kasılarak yürüdü, sihirbazın kucağına sıçradı ve kıvrılıp yattı. Sihirbaz, ince parmaklarıyla dalgın dalgın kediyi okşamaya başladı.

“Vay canına,” dedi demirci yine. “Haylaz Eşek’te bir sihirbaz, hı?”

“Muhtemelen, muhtemelen,” dedi Kütük. “Elbette, ilk önce Üniversite’ye gitmesi gerekecek. Çok başarılı da olabilir elbette.”

Demirci fikri her açıdan düşündü ve pek hoşuna gittiğine karar verdi. Aklına bir düşünce geldi.

“Dur bir dakika,” dedi. “Babamın bana anlattıklarını hatırlamaya çalışıyorum. Öleceğini bilen bir sihirbaz, böyle, sihirbazlığını ardılına, bir anlamda, miras bırakırmış, değil mi?”

“Hiç bu kadar veciz ifade edildiğini duymamıştım, evet,” dedi sihirbaz.

“Demek sen, bir açıdan, öleceksin?”

“Ah, evet.” Parmaklar kulağının arkasını gıdıklayınca kedi mırıldandı.

Demirci utanmış göründü. “Ne zaman?”

Sihirbaz bir an düşündü. “Yaklaşık altı dakika sonra.”

“Ah.”

“Endişelenme,” dedi sihirbaz. “Doğrusunu söylemek gerekirse, dört gözle bekliyorum. Oldukça acısız olduğunu duymuştum.”

Demirci bunu düşündü. “Kim söyledi?” dedi sonunda.

Sihirbaz onu duymamış gibi yaptı. Köprüye bakıyor, sislerin arasında bir çalkantı arıyordu.

“Bak,” dedi demirci. “Bir sihirbazın nasıl yetiştirileceğini söyleyen iyi olur, çünkü bu yörelerde, anlarsın, hiç sihirbaz yok ve...”

“Her şey yolunda gidecek,” dedi Kütük hoş bir şekilde. “Beni sana büyü getirdi, büyü her şeyin icabına bakacak. Genellikle o halleder... Bir çılglık duydu mu?”

Demirci tavana baktı. Yağmur şırıptıları arasında, yepyeni akciğerlerini patlatırcasına haykıran bir bebeğin sesini duyabiliyordu.

Sihirbaz gülümsedi. “Onu buraya getirt,” dedi.

Kedi doğrulup oturdu ve ilgiyle demirhanenin açık kapısına baktı. Demirci heyecanla merdivenden yukarı seslenirken kedi yere atladı ve bıçkı makinesi gibi mırılarak yavaşça yürüdü.

Merdivenin dibinde, battaniyeye sarılmış bir şey taşıyan uzun boylu, beyaz saçlı bir kadın belirdi. Demirci kadını kapıp sihirbazın oturduğu yere getirdi.

“Ama...” diye başladı kadın.

“Bu çok önemli,” dedi demirci önemli tavırlarla. “Şimdi ne yapıyoruz, bayım?”

Sihirbaz asasını kaldırdı. Adam boyunda, bileği kadar kalın bir asaydı ve üzerindeki oymalar, demirci izlerken ne olduklarını anlamasın diye değişiyormuş gibi görünüyordu.

“Çocuk asayı tutmalı,” dedi Davul Kütük. Demirci başını salladı ve bohçayı karıştırarak minik, pembe bir el buldu. Eli nazikçe asaya götürdü. Bebek asayı sıkıca tuttu.

“Ama...” dedi ebe.

“Sorun yok Nine, ne yaptığımı biliyorum. O bir cadıdır bayım, sen ona aldırma.”

“Tamam,” dedi demirci. “Şimdi ne olacak?”

Sihirbaz sessiz kaldı.

“Şimdi ne yap...” diye başladı demirci ve durdu. Eğilip yaşlı sihirbazın yüzüne baktı. Kütük gülümsüyordu ama neye güldüğünü bilmek imkânsızdı. Demirci, bebeği çılgına dönmüş ebe- nin kollarına bıraktı. Sonra, elinden geldiğince saygıyla, ince, solgun parmakları asadan kopardı.

Asa, statik elektrik gibi tuhaf, yağlı bir his saçıyordu. Ahşabın kendisi neredeyse simsiyahtı ama oymalar biraz daha açık renkti ve tam olarak ne olduklarını görmeye çalıştığımızda gözleriniz acıyordu.

“Yaptığımı beğendin mi?” dedi ebe.

“Hı? Ah. Evet. Aslında, evet. Neden?”

Ebe battaniyenin bir köşesini kaldırdı. Demirci baktı. Yutkun- du.

“Olamaz,” diye fısıldadı. “O dedi ki...”

“O ne anlar ki?” dedi Nine alayla.

“Ama oğlan olacağını söyledi!”

“Bana oğlan gibi gelmiyor evlat.”

Demirci kendini tabureye bıraktı ve başını ellerinin arasına aldı.

“Ben ne yaptım?” diye inledi.

“Dünyaya ilk kadın sihirbazı verdin,” dedi ebe. “Aman da kim- miş bu agucuk?”

“Ne?”

“Bebekle konuşuyordum.”

Terry Pratchett

EŐIT HAKLAR

*“Nerede diyor?” dedi Nine zaferle.
“Kadınların sihirbaz olamayacağı nerede söyleniyor?”*

Ölüm gelip onu almadan önce sihirbaz Davul Kütük'ün yaptığı son şey, esrarengiz güç esasını “sekizinci oğlun sekizinci oğlu”na aktarmaktı ama... “Küçük” bir hata yaptı: Bebeğin cinsiyetini kontrol etmeyi unuttu! Geleneklerine bağlı, kadın düşmanı adamlarla dolu büyü âleminin ve Görünmez Üniversite'nin dünyanın ilk kadın büyücüsü Eskarına'yla tanışması için, gerçekten dünyanın sonunun gelmesi gerecekti.

Terry Pratchett'in milyonlarca okura ulaşan DiskDünya dizisi,
Büyünün Rengi ve Fantastik Işık'in ardından,
Eşit Haklar ile devam ediyor.

*Kahraman barbarlar, öte dünyadan canavarlar,
güzel prensesler ve ateş üfleyen ejderhalar; hepsi
burada ama hiçbiri bildiğiniz gibi değil.*

Publishers Weekly

Delidolu

www.delidolu.com.tr
f/delidolu @delidolukitap

